

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5024/2019
25.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници млт. тужиле АА, чији је законски заступник мајка ББ из ... коју заступа пуномоћник Маја Дамњановић адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Бранислав Поповић, адвокат из ..., ради измене висине издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 424/19 од 07.08.2019. године, у седници одржаној 25.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ усваја ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 424/19 од 07.08.2019. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев млт. тужиле АА, чији је законски заступник мајка ББ из ..., у делу у коме је тражила да се тужени ВВ из ..., обавезе да на име свог доприноса за издржавање детета малолетне АА, плаћа преко 200 евра, месечно, најкасније до 5-тог у месецу за текући месец, почев од подношења тужбе 05.08.2018. године, па убудуће, док за то постоје законски услови, на текући рачун законског заступника, мајке ББ, а доспеле износе исплати одједном.

У преосталом делу ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 424/19 од 07.08.2019. године, се **ОДБИЈА** као **НЕОСНОВАНА**.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П2 568/18 од 30.05.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па је обавезан тужени да на име свог доприноса за издржавање млт. АА из ..., плаћа месечно износ од 20.000,00 динара почев од 05.08.2018. године, као дана подношења тужбе па убудуће, док за то буду испуњени законски услови најкасније до петог у месецу за текући месец уплатом на текући рачун мајке законске заступнице малолетне тужиле, те се на тај начин мења поравнање Основног суда у Шапцу П2 529/13 од 21.02.2014. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у преосталом делу од досуђеног износа од 20.000,00 динара до траженог износа од 500 евра. Ставом трећим изреке, утврђено је да је повучен тужбени захтев тужиле којим је тражено успостављање права становања на стану (ближе наведеном у

изреци). Ставом четвртим изреке, одбијен је предлог за усвајање предложене привремене мере. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж2 424/19 од 07.08.2019. године, преиначио првостепену пресуду тако што је обавезао туженог да на име свог доприноса за издржавање млт. АА плаћа месечни износ од 250 евра, почев од 05.08.2018. године, па убудуће на рачун мајке законске заступнице малолетне тужиле и обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка накнади малолетној тужилји износ од 36.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је жалба млт. тужиле одбијена и првостепена пресуда потврђена у преосталом побијеном одбијајућем, а непреинченом делу. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да млт. тужилји на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужилја је поднела одговор на ревизију захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), па је оценио да је ревизија туженог дозвољена и да је основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди.

Према утврђеном чињеничном стању, поравнањем које су странке закључиле пред Основним судом у Шапцу у предмету П2. 529/13 дана 21.02.2014. године тужени је обавезан да плаћа на име свог доприноса за издржавање малолетне АА износ од 13.000,00 динара месечно до 10-ог у месецу на текући рачун зак. заступнице млт. АА, њене мајке ББ почев од 01.03.2014. године, па док за то постоје законски услови, с тим да доспеле рате плати на начин одређен поравнањем све са законском затезном каматом на сваку доспелу рату почев од доспећа, па до исплате на који начин је измењена пресуда П. 1731/09 од 18.11.2009. године у погледу висине доприноса за издржавање млт. тужиле. У време закључења наведеног поравнања малолетна АА, рођена године, имала је ... година и похађала ... разред основне школе „ГГ“ у Након закљученог поравнања околности на страни млт. тужиле су се промениле утолико што иста сада има ... година и похађа ... разред основне школе, па су веће њене потребе у погледу исхране, хигијене, одеће, обуће, школских и ваннаставних активности. Има здравствених проблема (убрзани рад срца, носи протезу за исправљање зуба) због чега има додатне трошкове за лекарске прегледе и лекове. На страни туженог су промењене околности у односу на раније закључено поравнање, јер је

закључио други брак у коме има малолетно дете и преселио се у Немачку, где ради у ... и где остварује зараду у износу од ... евра месечно. Од своје зараде издржава супругу која је незапослена и још једно дете ДД рођену године, плаћа станарину (живе у изнајмљеном стану), трошкове струје, уплаћује животну осигурање за себе и супругу, кредитно је задужен и не поседује непокретности у свом власништву. Мајка малолетне тужиле је запослена у ... „БЂ“ у ..., где остварује месечна примања у износу од ... динара. Са ћерком-малолетном тужиљом (која јој је правноснажном пресудом од 18.11.2009. године, поверена на самостално вршење родитељског права) живи у ... у стану који је власништво брата туженог. Утврђено је да тужени уместо износа од 13.000,00 динара на име алиментације самоиницијативно плаћа 17.000,00 динара месечно, а да је минимална сума издржавања у смислу члана 160. став 4. Породичног закона који периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту 26.000,00 динара.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је нашао да су се сагласно члану 164. Породичног закона стекли услови за измену висине издржавања одређене судским поравнањем, оцењујући да тужени има могућности да на име свог доприноса за издржавање малолетне АА плаћа месечни износ од 20.000,00 динара, почев од 05.08.2018. године (као дана подношења тужбе), а одбио је тужбени захтев преко досуђеног износа до траженог износа од 500 евра.

Побијеном другостепеном пресудом оцењено је да је првостепени суд погрешно применио материјално право из одредбе чланова 160. и 162. Породичног закона (ПЗ), приликом утврђивања висине месечног износа издржавања, па је преиначио првостепену пресуду повећањем износа издржавања на 250 евра месечно, са образложењем да ће се тим износом задовољити потребе малолетог детета, као и да се неће угрозити егзистенција туженог као дужника издржавања.

Основано тужени у ревизији указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право из чланова 160. став 3. и 162. став 3. ПЗ, јер је превисоко одмерио допринос туженог у издржавању малолетне ћерке.

Према одредби члана 164. истог Закона висина досуђеног издржавања може се повећати или смањити, зависно од промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Одредбом члана 160. ПЗ прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, а потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања, док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица и других околности од значаја за одређивање издржавања.

Наиме, имајући у виду ову законску одредбу и утврђене чињенице за оцену могућности туженог као дужника издржавања у смислу одредбе члана 160. став 3. ПЗ, и то како зараду, тако и његове расходе, као и да је млад (рођен године) и

радно способан, али и да има друге законске обавезе издржавања (супруге која је незапослена и детета из другог брака), а ценећи и укупне месечне потребе мал. АА која је школског узраста (сада има ... година) има здравствене проблеме и повећане потребе везане за школу и ван школске активности, а руководећи се њеним најбољим интересом сагласно члановима 6. и 266. ПЗ, Врховни касациони суд је оценио да је тужени у могућности да на име доприноса за издржавање мал. детета плаћа 200 евра, месечно, почев од 05.08.2018. године, с обзиром на његове могућности да стиче зараду и стандард којим живи. Овим износом обезбеђује се задовољење услова за правилан и потпуни развој мал.детета, у складу са њеним утврђеним потребама, а при томе се не угрожава егзистенција туженог као дужника издржавања, док ће преостала средства за издржавање детета обезбеђивати законска заступница која се свакодневно брине о њој, како потребним новчаним износом, тако и доприносом у виду рада и старања које и иначе свакодневно улаже у негу и подизање мал. АА.

Нису од утицаја на доношење другачије одлуке наводи ревизије туженог да је учествовао у издржавању своје ћерке плаћањем других трошкова поред алиментације и да ће се повећањем алиментације пореметити односи између њега и мал. ћерке јер више неће моћи да плати и те друге трошкове. Потребне детета су континуиране и неопходно је да буду задовољене свакодневно, па одређен и континуиран мора бити и допринос родитеља који је дужник издржавања, јер родитељ који се стара о детету мора да има сталан и сигуран извор прихода како би био у могућности да организује несметано и сигурно задовољавање свих дететових потреба. Уколико је у могућности, нема сметњи да тужени, поред доприноса одређеног судском одлуком, доприноси издржавању детета и на начин на који наводи у ревизији (плаћањем екскурзије, лекарских прегледа, похађања страних језика и других потреба), али то представља вид добровољног давања, па се не може захтевати да се једнострано добровољно давање претвори у законску обавезу и тражи његово урачунавање.

Без утицаја су и наводи ревизије да је потраживање опредељено страном валути. С обзиром на то да тужени остварује зараду у еврима, па поверилац издржавања може тражити издржавање у оној валути у којој дужник издржавања остварује зараду смислу члана 34. Закона о девизном пословању ("Службени гласник РС", бр.62/2006, 31/2001, 119/2012, 139/2014 и 30/2018).

Правилна је одлука о трошковима поступка, с`обзиром да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретној парници на основу члана 207. ПЗ, водећи рачуна о разлозима правичности.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу другом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Преко досуђеног износа, а до траженог износа за издржавање мал. АА, односно за још 50 евра, овај суд је тужбени захтев одбио као неоснован, сматрајући да је превисоко постављен, с обзиром на материјалне могућности туженог као дужника издржавања и сопствене потребе. Такође, у обезбеђењу средстава потребних за издржавање деце родитељи су дужни да обострано учествују, при чему се родитељу који врши родитељско право над дететом у

допринос свакако рачуна и свакодневно ангажовање на нези, чувању и васпитавању. Тај родитељ је такође дужан да и материјално доприноси дечијем издржавању с обзиром на постојећу радну способност. Дакле, нема само тужени обавезу издржавања мал. детета, већ та обавеза једнако стоји и на страни законске заступнице која јој је дужна удовољити, па и на терет обима задовољења сопствених потреба. Мајка је исто тако у обавези да учествује у задовољењу потреба мал. детета плаћањем новчаног износа, имајући у виду да висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања, али да не дође до преваљивања терета обавезе мајке као дужника издржавања на оца као једнаког обвезника. Чињеница да је мајка мал. детета има знатно ниже приходе од оца, не води ослобођењу од законске обавезе издржавања мал. детета коју и она има, будући да је млада, радно способна жена која има могућности да се и сама додатно радно ангажује на обезбеђењу новчаних средстава за издржавање мал. детета.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужиљи нису досуђени трошкови за састав одговора на ревизију јер та парнична радња није била нужна у смислу члана 154. став. 1. ЗПП, као у ставу трећем изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић